

Azt is kezelni kell, aki a rostán kiesett

(Munkaerő-toborzás Tolna megyében)

A paksi ipari parkban épülő A+A Világítási és Bútor Rt. olaszországi tulajdonos 50 fős munkaerőigényével kereste meg a Tolna Megyei Munkaügyi Központ Paksi Kirendeltségét, mivel újonnan épülő üzemét szándékozik beindítani Pakson. Kezdetben szakképzettek közvetítettek középszintű beosztásokra. A további tárgyalások során a szolgáltatási csoportvezető előzetes egyeztetés után felajánlotta, hogy pszichológiai módszerekkel segítünk a betanított munkások kiválasztásában. Kérte, hogy Olaszországban a már működő, az itt beindítandó vállalattal azonos munkadarabokat gyártó vállalatnál készítsenek videofelvételt a munkafolyamatokról. (E másfél órás film megtekintése közben tudtam elemezni a munkafázisokat, összegyűjteni magamban a vizsgálandó képességek körét, rangsorát, s kialakítani az egyéb szempontokat.)

A szolgáltatási csoportvezető végezte a szervező munkát, az asszisztens és én, mint pszichológus a kiválasztást, melynek során szoros napi, folyamatos visszacsatolásos összmunkára volt szükség.

A munkáltatóval közösen kialakított célunk volt: szubjektív szempontok helyett objektív szakmai szempontok döntsenek a felvételen. Ez biztonságot jelent a munkavállalónak és a munkáltatónak egyaránt, megelőzni a be nem válás kudarcából adódó gazdasági és lelki terheket.

Szervezés

Kb. 80 fő 8 általános és szakmunkás végzettségű állás nélküli

személyt behívott a kirendeltség egy általános tájékoztatóra, melyen a vállalat vezetője ismertette a műszakrendet, várható keresetet, munkafolyamatok betanulásának menetét stb. E tájékoztató a helyi televízió műsorában is látható volt, s a helyi rádióban is hallhatta a lakosság. A pszichológiai tesztvizsgálat megkezdése idejére a jelentkezők létszáma másfél hónapon belül 241 főre duzzadt.

Szűrővizsgálat lebonyolítása

12 napig max. 12 fővel dolgoztunk délelőtt és 12 személlyel délután. A csoportokat félidőben elfeleztük. A csoport egyik fele folytatta a tesztfelvételt, a másik fele négy szemközti beszélgetést folytatott velem, illetve a videofilmet nézte.

Kiemelkedő jelentőséget tulajdonítottam a videofilm lejátszásának – kihasználva minden várakozási időt – mivel alkalmas arra, hogy az információnyújtáson, vizuális szemléltetésen, benyomáskeltésen keresztül kellő motiváltságot kialakítson, fenntartsa vagy megszüntessen a nézőkben a látott munkavégzés iránt.

Ugyanis az általunk alkalmazott tesztvizsgálat csak akkor ad megközelítőleg hiteles eredményt, ha a vizsgálatban részt vevő személy kellően motivált.

A „bármit elvállalok” és a „nem is tudom, de hát, végül is, talán, mégis kellene valamit csinálnom” között széles skáláját tapasztaltam a különböző erősségű motiváltság kifejeződésének.

Eredmények

A gyakorlatokat elvégezte: 176 fő
 ebből megfelelt 23%
 alkalmazása megkísérelhető 12%
 nem felelt meg,
 gyenge figyelemkoncentráció,
 gyenge kézügyesség,
 ujjgyűgyesség miatt 65%

A gyakorlatokat elvégezte, félbehagyta, illetve nem vett részt a tesztvizsgálaton, és az alábbi okok miatt nem felelt meg: 65 fő

– akut v. krónikus pszichés megbetegedés (a személy elmondása szerint)

– diszkrét alkoholdependencia vagy mértéktelen ivás

– mobilitás igény, monotóniatűrési gyengesége

– feltehetően magas mentális képességek

– érdektelenné válás a film, illetve a beszélgetés hatásaként

– tesztvizsgálat közben saját, nem használt képességeinek gyakorlatlanságát átélve, „feladata” a személy stb.

Munkanélküli státuszuk szerint, végzettség, életkor és nemek szerinti megosztásban nem volt jelentős különbség a kategóriákon belül a „megfeleltek” és a „nem feleltek meg” %-a között.

A végzettség szerinti különbség kizárólag a 8 általános iskolát végzettek között mutatkozott: a „megfelelt” kategóriában 17% 8 általános iskolát végzett, „nem felelt meg” kategóriában 44%.

Az utánkövetés, következtetések levonása, további elemzések, a beválás mérése, megítélése ezután következnek.

Fontos tanulság számunkra: az elkövetkezőkben több időt és odafigyelést kell szánnunk a munkáltató, a kirendeltség, a pszichológus, a felvételi eljárás e

három résztvevője közötti megálapodásra, „szerződéskötésre”.

További feladatot jelent a szűrővizsgálaton „kiesett” személyek, a munkavállalásra aktuálisan kevésbé alkalmas állásnélküliek segítése a Tolna Megyei Munkaügyi Központ által működtetett eszközökkel, szolgálta-

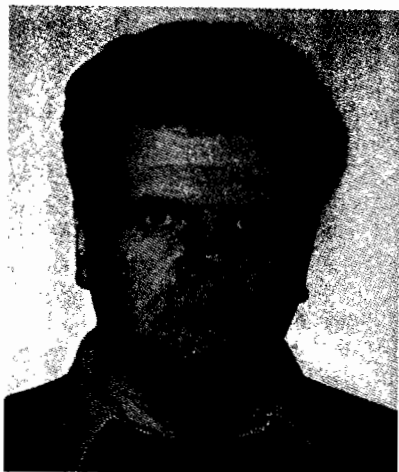
tásokkal. A munkatanácsadóval való feltáró, tisztázó egyéni és/vagy csoportos beszélgetésen való részvétel után kerül ki-kí a számára a legrövidebb időn belül a leghatékonyabb segítséget adó szolgáltatási formába (egyéni és/vagy csoportos pályáorientációs, pályakorrekciós ta-

nácsadás, kulcsképeség-fejlesztő csoport, pszichológiai tanácsadás, képzés, átképzés, álláskereső klub stb.).

Adorján Zsuzsanna
munka- és pályatanácsadó
szakpszichológus
Tolna Megyei
Munkaügyi Központ

Bezárt bányák turisztikai hasznosítása

(Walesi tapasztalatok)

Walesben 16 bánya működött és mára csak egy maradt, amiben termelés is folyik. A dolgozók vásárolták meg részvényeit. Megszűnt a vas- és acélgégyártás, ma már csak gépipari tevékenység létezik. Az EU régiós politikájából jelentős támogatáshoz jutott a térség, különösen az úthálózat és az új iparágak (elektronikai ipar) fejlesztése területén. Meglepetésként ért a walesi táj, mert szelíd lankáival igen hasonlított a nógrádihoz. Az a térség amiben napokig mozgunk természeti adottságaiban, az éghajlati tényezőket leszámítva, teljesen hasonló. Munkanélküliségét tekintve 8–10%-os a térségi ráta. Barátságos fogadtatás, jó szállás, a napi mozgásunkat elősegítő jármű és a program helyi vezetője,

a nap jelentős részében rendelkezésünkre állt. Torfaen az ún. „boró” központja, a közigazgatás, programkoordinálás jelentős része itt zajlik. Ez a terület népességét tekintve elenyésző különbséget mutat Salgótarján térségéhez. Kiemelt lehetőséget látok azokban a programokban történő együttműködésre, melyekben az EU felé csak úgy lehet pályázni, hogy egy tagsági kérelemmel rendelkező országot is be kell venni a projektbe. Az oktatás területén már működnek ilyen projektek. Négy olyan meglátogatott intézmény volt, melyek működtetéséhez hasonló vagy van a térségünkben, vagy könnyen létrehozható lenne.

Lakótelepi szolgáltató központ

Ez egyszemélyes működtetésű iroda, melynek létrehozása központi támogatás, (pályázati úton elérhető) illetve helyi források igénybevételével történt. Az iroda működését aktivisták segítik, akik a környék lakóiból verbuválódtak. Feladata a lakótelepen élő hátrányos helyzetű emberek felkarolása, segítése. Különös figyelemmel a fiatal munkanélküliekre az ottani gyermekgondozási ellátásban részesülő vagy abból kikerülő kismamákra. Nehéz visszake-

rülni a munka világába a tartósan távollévő volt kismamáknak. Itt állásfeltárástól az állás betöltéséhez szükséges ismeretek megszerzésének elősegítése, közvetlen tanácsadás zajlik. Valamint olyan közös program előkészítése, aminek során a lakókkal közösen életminőség javítás is lehetővé válik. Lepusztult bérlakás rendbehozása a közösség munkájának igénybevételével.

Hasonló szolgáltató központ egy másik lakótelepen

Fő feladat a közösség fejlesztése, különös tekintettel a pályakezdő fiatalokra. A programfelelős kapott egy lepusztult téren egy lepusztult helyiséget. Munkáját úgy kezdte, hogy kiült az iroda elé és figyelte az eseményeket. A környéken olyan fiatalok töltötték idejük jelentős részét, akik nem jártak iskolába, céltalan életmódot éltek és különösebben nem foglalkoztak környezetükkel. Sok olyan akadt közöttük, akik a környék összes közösségi házából kitiltattak. Pár érdeklődő segítségével és anyagi források felkutatásával először az irodát hozták olyan állapotba, hogy használni lehessen. A fiatalok rajzokat készítettek számítógép segítségével, melyeket később a teret szegélyező burkolat